

ตั้งแต่ครั้งแรกเริ่มวัฒนธรรมมนุษย์ แทบไม่น่าเชื่อเลยว่า **ไผ่** ปล้องเรียวยาวเล็ก กลับมีพลังอำนาจยิ่งใหญ่ที่อำนวยความสะดวกประโยชน์อันมหาศาล แทรกซึมผูกประสานกลมเกลียวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของมนุษย์มาโดยตลอด

ไผ่ ในศิลปะ และวัฒนธรรม

แคน

เครื่องดนตรีโบราณที่อยู่คู่กับคนอุษาคเนย์มานานกว่า 2,000 ปี โดยเริ่มจากเวียดนามเหนือ ก่อนที่จะได้กระจายไปทั่วสองฝั่งโขงจนถึงลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดย **แคน** นิยมทำมาจาก “ไผ่เอี้ยะ” (ไผ่ซาง) หรือนิยมเรียกว่า “ไม้กู่แคน”

โหวด

เครื่องดนตรีทางภาคอีสานมีวิธีเล่นที่เป็นเอกลักษณ์ โดยใช้ส่วนปลายแนบกับใต้ริมฝีปากแล้วใช้ปากผิวผ่านท่อที่มีความยาวสั้นไล่กันไป ทำให้เกิดเป็นเสียงต่าง ๆ โดย **โหวด** นิยมทำมาจาก “ไผ่เอี้ยะ” หรือ “ไผ่รวก”

ดนตรี

ขลุ่ย

“ขลุ่ยเสียงนก” เป็นขลุ่ยชนิดหนึ่งที่มีแกนไม้เป็นคันชักตรงปลายตั้งเข้าออกได้ เพื่อเปลี่ยนเสียง เมื่อชักเข้าออกจะมีเสียงคล้ายนกนิยมทำด้วย “ไผ่ซาง”

โปงลางไผ่ไผ่

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเคาะหรือเครื่องตีมีลักษณะคล้ายระนาดแต่แขวนในแนวตั้ง เป็นที่นิยมในภาคอีสาน

ของเล่น

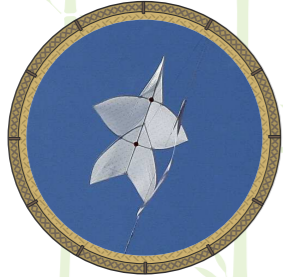
อีตีด

มีวิธีเล่นโดยตีคันทืด ขัดกระเบื้องใส่ลูกกระสุนในรางแล้วเหนี่ยวกระเบื้องตืดให้ลูกกระสุนพุ่งออกไป

ควายซน

ทำจาก “ไผ่เอี้ยะ” เจาะช่องตรงกลางเป็นแนวยาว แล้วนำไม้เนื้อแข็งแกะเป็นรูปควาย 2 ตัว ใช้หนังยางและเชือกช่วยดึงให้ควายซนกัน

ว่าวจุฬา

ลักษณะ 5 แฉก ประกอบด้วยโครงขึ้นด้วยไม้ 5 อัน นิยมใช้ “ไผ่สีสุก” ที่มีปล้องยาวเรียวยาวเรียกว่า **เพชรไผ่** ซึ่งด้ายเป็นตารางตลอด

กำหมูน

เป็นของเล่นที่สามารถลอยขึ้นฟ้าได้ โดยเกิดจากการผสมผสานระหว่างของเล่น 2 ชิ้น คือ กำหมูนและจวนบิน โดย **กำหมูน** นิยมทำมาจาก “ไผ่เอี้ยะ”

ชาโลกเทก

ของเล่นที่ใช้อุปกรณ์จาก “ไผ่รวก” ตอนปลาย หรือ “ไผ่ซาง” ประกอบด้วยท่อนไม้สั้นซึ่งเป็นที่เหยียบสำหรับยืน และไม้ไผ่ทำเป็นขาเดิน 2 ข้าง เพื่อให้ก้าวขาเดินจะทำให้สูงขึ้น

เรียบเรียงข้อมูลจาก

- พิพิธภัณฑ์ของเล่นพื้นบ้านรุ่งอรุณทวีวัฒนา

มะข่างไว้

ลูกข่างชนิดหนึ่งที่ทำมาจาก “ไผ่เอี้ยะ” หรือ “ไผ่รวก” ประกอบด้วยมะข่าง เชือก ต้มไม้ไผ่เจาะรู จะพันเชือกที่แกนแล้วคว้างลงพื้นให้หมุน เมื่อไม้หมุนแรงตันลมจะทำให้เกิดเสียงไว้ ๆ

แมลงปอเกาะนิ้ว

ไผ่แกะเป็นรูปแมลงปอ ส่วนปากและหางตัดโค้งเพื่อให้สามารถเกาะตามพื้นที่ต่าง ๆ ได้ ทำปีกของแมลงปอให้มีความสมดุลกันทั้งซ้ายและขวา เพื่อที่จะให้แมลงปอได้ศูนย์ถ่วง

อมรเทพ

เป็นชื่อของเล่นที่ทำมาจาก “ไผ่เอี้ยะ” หรือ “ไผ่ซาง” โดยตั้งชื่อมาจากนักยิมนาสติกชื่อดังคือ “อมรเทพ แวแสลง” มีวิธีการเล่นโดยบีบแกนไม้ไผ่โค้งรูปตัวเข้าหากันแล้วปล่อยออกให้กลับอยู่สภาพเดิม

หน้ากากเวียดคนาม

นิยมนำมาใช้เล่นกันในเทศกาลวันไหว้พระจันทร์ ซึ่งชาวเวียดนามต่างเฉลิมฉลองด้วยการทานขนมไหว้พระจันทร์และการให้ของขวัญแก่เด็ก อย่างเช่น หน้ากาก